Byrokratický index

Datum	10.8.2026
Subjekt	INESS
Autor	INESS
Region	Slowakei
Kategorie	Wirtschaft, Bankwesen, Finanzen und Investitionen, Unternehmen, Buchhaltungs- und Beratungsdienstleistungen

Byrokratický index 2024: poznáme výsledky.

Slovensko vedie s najvyššou byrokratickou záťažou, Poľsko najviac vychádza v ústrety podnikateľom

Viaceré existujúce rebríčky konkurencieschopnosti hodnotia faktory, ako je vymožiteľnosť práva, infraštruktúra a daňové právo – z pohľadu podnikania. Často im však chýba prístupný, praktický preklad toho, ako tieto faktory ovplyvňujú každodennú činnosť malých podnikov.

Byrokratický index vyvinul v roku 2016 Inštitút ekonomických a spoločenských analýz (INESS) s cieľom odstrániť túto medzeru. Jeho cieľom je poskytnúť podrobný zoznam a kvantifikáciu byrokratickej záťaže, ktorej čelia malé a stredné podniky.

Po trojročnej prestávke sme prepracovali metodiku a prichádzame s novým porovnaním, pripraveným v spolupráci so šiestimi európskymi partnermi zo **siete 4Liberty.eu**. Okrem európskej verzie sa každoročne nezávisle vypracúva latinskoamerický náprotivok pripravený s pomocou INESS, **Index byrokracie**.

Celkové poradie

Celkové výsledky sú vypočítané ako priemerný kumulatívny čas potrebný na založenie a prevádzku malého hotela a priemyselného podniku.

Slovensko sa v celkovom hodnotení byrokracie umiestnilo najvyššie, nasledované Maďarskom a Gruzínskom. Najnižšiu mieru byrokracie v Indexe zaznamenalo Poľsko, nasledované Ukrajinou.

Metodika

Byrokratický index využíva jednoduchý prístup. V spolupráci s odborníkmi z odvetvia identifikuje všetky štátom požadované administratívne úlohy pre dva modelové podniky: malý priemyselný podnik a malý hotel, oba s 10 zamestnancami. Tieto úlohy sú zoskupené do kategórií „začatie podnikania“ a „prevádzkovanie podniku“, pričom ku každej z nich sú priradené časové nároky. Výsledky sa merajú v hodinách administratívnej práce potrebnej na administratívne splnenie všetkých úloh uložených zákonmi.

Ďalšie zistenia

Začatie podnikania

Založiť modelovú priemyselnú prevádzku bolo z pohľadu časovej náročnosti v roku 2024 najjednoduchšie v Poľsku, kde to zabralo len 19 hodín. Naopak, najnáročnejšie to bolo na Ukrajine so 64 hodinami, kde však byrokraciu komplikuje aj vojnový stav.

Slovensko sa v byrokratickej náročnosti založenia podnikania ocitlo na druhom najhoršom mieste s hodnotou 46 hodín byrokracie.

Založenie malého hotela bolo vo všetkých krajinách náročnejšie, najmä kvôli prísnym hygienickým predpisom. Aj v tomto prípade bolo Slovensko na nelichotivom druhom mieste so 75 hodinami.

Prevádzka podniku

Kategória „prevádzka podniku“ meria ročný počet hodín administratívnej práce už založených malých firiem. Na nežiaducom čele rebríčka byrokratických nákladov sa umiestnilo Slovensko s 272 hodinami na prevádzku drobnej priemyselnej výroby (34 pracovných dní).

Za Slovenskom nasledovalo Maďarsko. Naopak, najnižšiu byrokratickú záťaž spomedzi šiestich zúčastnených krajín mali Ukrajina a Poľsko.

Prevádzkovanie hotela nebolo všeobecne byrokraticky náročnejšie v porovnaní s priemyselným podnikom. Aj v tomto hodnotení má najvyššie byrokratické náklady Slovensko, o jedinú hodinu pred Maďarskom.

V štyroch krajinách vrátane Slovenska tvorila väčšinu byrokratických nákladov na prevádzku podniku administratíva spojená s administratívou zamestnávania. V Česku a Poľsku však bola hlavnou príčinou byrokracie bežná prevádzka, zahŕňajúca administráciu daní, administráciu odpadov či rôzne certifikačné služby.

Právne zmeny

Významnou podkategóriou v rámci indexu sú náklady na právne zmeny. Analyzujeme zmeny troch hlavných predpisov súvisiacich s podnikaním, a to Zákona o dani z príjmu, Zákonníka práce a Obchodného zákonníka. Ukrajina zaznamenala najvyšší počet právnych zmien, nasledovaná s veľkým odstupom Slovenskom. Najstabilnejšia bola legislatíva v Gruzínsku a Česku.

Záver

Byrokracia predstavuje ekonomickú mŕtvu váhu, ktorá znižuje ziskovosť a brzdí investície. Dokonca aj EÚ uznala nadmernú byrokraciu ako významný problém v nedávnych správach Lettu a Draghiho. Správa opisuje byrokraciu ako „zlodeja času“ a „nákladovú hnaciu silu“, ktorá bráni investíciám, potláča inovácie a brzdí rast.
Táto obava je obzvlášť naliehavá vzhľadom na konkurenčný tlak zo strany krajín ako USA a Čína. Byrokratická záťaž neúmyselne zvýhodňuje neeurópske spoločnosti, ktoré nepodliehajú podobným regulačným obmedzeniam.

Pre každú vládu by preto malo byť znižovanie byrokracie trvalým cieľom a zároveň procesom.

Zúčastnení členovia
– INESS (Inštitút ekonomických a spoločenských analýz, Slovensko)
– Institut liberálních studií (Česko)
– NESG (New Economic School Georgia, Gruzínsko)
– Nadácia slobodného trhu (Maďarsko)
– FOR (Civic Development Forum, Poľsko)
– IER (Institute for Economic Research and Policy Consulting, Ukrajina)

Byrokratický index 2024 bolo možné zostaviť vďaka podpore **Nadácie Friedricha Naumanna v strednej Európe.**

https://iness.sk/byrokraticky-index-2024